

KİTAPLARA İMAN

Kitaplara iman

Soru: İmanın üçüncü şartı nedir?

CEVAP:

İmanın üçüncü şartı, **kitaplara imandır**. Amentü'deki, (**Ve kütübihi**) ifadesi, **Allahü teâlânın** kitaplarına inanmayı, iman etmeyi bildirmektedir. **Allahü teâlânın** gönderdiği kitaplar çoktur.

Din kitaplarımızda bildirilen ise, **104** kitaptır.

Bunlardan **100**'ü küçük kitaptır. Bu küçük kitaplara **suhuf** denir.

100 suhuf / küçük kitap şu Peygamberlere inmiştir:

10 suhufu, **Âdem** aleyhisselama,

50 suhufu, **Şit** aleyhisselama,

30 suhufu, **İdris** aleyhisselama,

10 suhufu, **İbrahim** aleyhisselama.

Dört büyük kitap ise şu Peygamberlere inmiştir:

Tevrat, Musa aleyhisselama,

Zebur, Davud aleyhisselama,

İncil, İsa aleyhisselama,

Kur'an-ı Kerim, **Peygamber** efendimiz **Muhammed** aleyhisselama indirilmiştir.

Kitapların hepsini, **Cebrail** aleyhisselam getirmiştir.

Tevrat

İbrâhîm aleyhisselâm, ulül-azim Peygamberlerdendir. O, ne Yehûdî, ne de Hıristiyan idi. Hakîkî müslimân idi. İbrâhîm aleyhisselâm **Benî İsrâîlin**, yani Yehûdîlerin ve ayrıca Arapların da ceddidir. Muhammed aleyhisselâm'ın da, dedelerindedir.

Geldânîlerin merkezi **Bâbil** şehri idi. Meliklerine **Nemrûd** denirdi. Geldânîler o zemân, **aya**, **güneşe** ve **yıldızlar**a taparlardı. Bunları temsîl eden çeşidli putlar yapmışlardı. Nemrûdlar da putlar arasında idi. Allahü teâlâ, İbrâhîm aleyhisselâm'ı bunlara Peygamber olarak gönderdi. Fekat îmân etmediler. O mübârek Peygamberi, ateşde yakmak istemişler, ancak Allahü teâlâ, ateşi selâmet kılmışdı.

İbrâhîm "aleyhisselâm" **Mısır**'a gitti. Sonra Allahü teâlânın emri ile **Filistin**'e döndü. **İbrâhîm** aleyhisselâm'ın vefâtından sonra, oğlu **İshak** aleyhisselâm, bundan sonra da bunun oğlu **Ya'kûb** aleyhisselâm Peygamber oldular.

Ya'kûb aleyhisselâm'ın diğer ismi, **İsrâîl**dir. Bunun için, Ya'kûb aleyhisselâm'ın oniki oğlundan çoğalan insanlara, **Benî İsrâîl** yani İsrâîl oğulları denilir.

Fir'avun, Ya'kûb aleyhisselâm'a ve çocuklarına çok hurmet ve iltifât etdi. Böylece, İsrâîl oğulları, Mısıra yerleşmiş oldular. Önce, Mısırdâ râhat bir hayât süren İsrâîl oğulları, sonradan Mısırdâ büyük bir zulüm ve sıkıntı görmüşler, köleliğe düşmüşlerdir. Onları bu sıkıntılardan kurtaran ve **Ard-ı Mev'ûd** yani va'd olunmuş topraklara [**Filistine**] götüren, Mûsâ aleyhisselâm olmuştur.

Mûsâ aleyhisselâm, Fir'avunun serâyında büyüdü. Kırk yaşına gelince, serâyı terk edip, akrabâlarının ve büyük kardeşi **Hârûn**un yanına geldi.

Birgün, Mısırlı bir kâfirin [kıptînin], Benî İsrâîlden birine işkence ettiğini gördü. Kurtarıırken, kıptî öldü. Mûsâ aleyhisselâm korkarak, Tebük civârındaki **Medyen** şehrine gitdi. Orada **Şu'ayb** aleyhisselâm'ın kızı ile evlendi. Ona on sene hizmet etdi.

Mısıra dönmek için yola çıktı. Yolda, **Tûr** dağında, Allahü teâlâ ile **konuştu**. Mısıra gelip, **Fir'avunu** dîne da'vet etdi. Benî İsrâîle serbestlik verilmesini istedi. Fir'avun kabûl etmedi. "Mûsâ, büyük sihrbâzdır. Bizi aldatıp, memleketimizi elimizden almak istiyor." dedi. Yanındaki vezîrlere sordu. Onlar da, "Sihrbâzları topla, onu mağlûb etsinler." dediler. Sihrbâzlar geldiler. Mısır halkı önünde, ipleri yere atdılar. Her ip, yılan görünüp, Mûsâ aleyhisselâm'a doğru yürüdü. Mûsâ "aleyhisselâm" asâsını yere bıraktı. Büyük yılan oldu. İpleri yutdu. Sihrbâzlar şaşırıldılar. İmân etdiler.

Fir'avn kızdı. "O, sizin ustanız imiş. Ellerinizi, ayaklarınızı keseceğim. Hepinizi hurma dallarına asacağım." dedi. "Biz Mûsâya inandık. Onun Rabbine sığınıyoruz. Yalnız Onun afv ve merhametini isteriz." dediler.

Fir'avun, Benî İsrâîlin Mısırdan çıkmasına izin verdi. Mûsâ aleyhisselâm, Benî İsrâîl ile Kudüs'e doğru giderken, Fir'avun pişmân oldu. Askerleriyle arkalarına düşdü. Süveyş körfezi açılıp, mü'minler karşıya geçdi. Fir'avn geçerken, deniz kapandı. Askerleri ile birlikte boğuldu.

Benî İsrâîl, yolda öküze tapanları gördüler. Mûsâ aleyhisselâm'a "Biz de böyle ilâh isteriz." dediler. Mûsâ aleyhisselâm, Allahü teâlâdan başka ilâh yokdur. Allahü teâlâ sizi kurtardı, dedi. Sonra, **Tih** çölüne düşdüler. Yolu şaşırıldılar. Aç ve susuz kaldılar. Gökden Men ve Selva yani helva ve et indi. Bunları yidiler. Asâsı ile yere vurunca, su çıktı. Bundan içtiler. "Helva ile etden bıkdık. Bakla, soğan gibi şeyler isteriz." dediler. Mûsâ aleyhisselâm'ı gücendirdiler. Bunun için, kırk sene çölde kaldılar.

Mûsâ "aleyhisselâm", Hârûn aleyhisselâm'ı vekîl bırakıp, Tûr dağına gitdi. Orada kırk gün ibâdet etdi. Allahü teâlânın kelâmını işitdi. Allahü teâlâ **Tevrât** kitâbını ve **on emri**n yazılı olduğu **iki levhâyı** indirdi.

Tih çölünde, **Sâmirî** adında bir münâfık, herkeste bulunan altınları, süs eşyâsını eritip, bunlardan bir **buzâğı** yaptı. "Mûsânın ilâhı budur. Buna tapınız!" dedi. Tapmağa başladılar. Hârûn aleyhisselâm'ı dinlemediler.

Mûsâ "aleyhisselâm" gelip olanları görünce çok kızdı. **Sâmirî**ye la'net etdi. Büyük kardeşinin sakalından tutup, darıldı. Pişmân olarak, yalvardılar. Mûsâ aleyhisselâm, **Tevrât'ı** ve **on emri** teblîğ etdi. Tevrât'a göre ibâdet etmeğe başladılar. Sonra yine bozuldular. **Yetmiş bir fırkaya** ayrıldılar.

Mûsâ "aleyhisselâm", ümmeti ile Lût gölünün güney tarafına geldi. **Ken'ân** ilini uzakdan gördü. Yerine **Yûşâ** aleyhisselâm'ı halife bırakıp, bir rivâyete göre, mîlâddan 1605 sene önce 120 yaşında, orada vefât etdi.

Eriha şehrini, sonra da **Kudüsü**, **Yûşâ'** "aleyhisselâm" **Amâlika** kâfirlerinden aldı.

Dahâ sonra, **Dâvud** aleyhisselâm melik oldu. Kudüsü tekrâr aldı. Böylece, Yehûdîlerin en parlak zemânı başladı.

Sonra, **Süleymân** aleyhisselâm, babasının hazırladığı yere meşhûr ma'bedi yani **Mescid-i Aksâ'yı** yaptırdı. Süleymân aleyhisselâm, içinde Tevrât ve on emr ve diğer emânetler ve on emrin yazılı olduğu levhalar bulunan **Tâbût-ı sekîne'y**i, yani **Mukaddes sandığı** ma'bedin bir odasına koydurdu.

İsrâil devleti, M.Ö. 721 de **Âsûrîler**, sonra da **Yehûdâ devleti**, M.Ö. 586 da **Bâbilliler** tarafından yıkıldı.

Âsûrîler Bâbil devletini işgâl etdi. 587 de Âsûrî hükümdârı Buhtunnasar Kudüsü yakıp yıkdı. Yehûdîlerin çoğunu öldürdü, kalanlarını da, Bâbile sürdü. Bu karışıklıkda gökden inen **Tevrât** yakıldı, yok edildi.

Bu hakîkî Tevrât, çok büyükdü. Kırk cüz idi. Her cüzde bin sûre, her sûrede bin âyet vardı.

Bu muazzam kitâbı, **Uzeyr** aleyhisselâm'dan başka kimse ezberlememiş idi. **Tevrât'ı** Yehûdîlere yeniden ta'lîm etdi. Zemânla bir çok yerleri unutuldu, değiştirildi. Muhtelif kimseler, hâtırlarında kalan âyetlerini yazarak, **Tevrât** isminde çeşidli risâleler meydâna geldi. Mîlâddan takrîben **400** sene önce yaşamış olan **Azrâ** ismindeki bir haham bunları topluyarak, şimdi mevcûd olan **Ahd-i atik** denilen Tevrât'ı yazdı. Îrân hükümdârı **Şireveyh**, Âsûrîleri yenince, Yehûdîlerin tekrâr Kudüse dönmelerine izin verdi.

Yehûdîler, M.Ö. 520 den sonra Mescid-i Aksâyı yeniden ta'mîr etdiler. Önce **Perslerin**, sonra da, Makedonyalıların idâresi altında yaşadılar. M.Ö. 63 senesinde Kudüs, Romalı kumandan Pompey tarafından zabt edildi. Pompey, Yehûdîleri dağıtdı. Şehri ve Mescid-i Aksâyı, yakdı, yıkdı. Böylece Yehûdîler, Roma devleti hâkimiyetine girdiler. M.Ö. 20 de Romalıların Filistindeki Yehûdî vâlisî Herod, ma'bedi tekrâr yaptırdı.

Yehûdîler dahâ sonra, Roma hâkimiyetine isyân etdiler. Fekat mîlâdın 70. senesinde Romalı kumandan **Titus**, Kudüsü temâmen yakdı, yıkdı. Şehri virâneye çevirdi. **Beyt-i mukaddes** de yandı. Sâdece batı divarı kaldı. Bu duvara Türkler "**Ağlama duvarı**" derler. Bu duvar, yüzyıllarca Yehûdîlerdeki millî ve dînî şuuru ayakda tutmuştur. **Kurtarıcı Mesîh** inancı da, Yehûdîlerde bu şuurun devâmını te'mîn etmiştir. Bizanslılar ve sonra Emevîler ve Osmânlılar bu divarı muhâfaza ederek, mescidi ta'mîr etmişlerdir.

Titus'un, katliâm ve zulmünden sonra Yehûdîler, bölük bölük **Filistin'i** terk ettiler. Kudüs ve çevresinden kovuldular. Yehûdî esîrler, Romalıların emrinde çalıştırılmak üzere, Mısır'a sevk edildiler. O sene, Yehûdîler dünyânın her yerine yayıldılar.

Yehûdîler, Yehûdîliğin iki emir kaynağını birbirinden ayırmışlardır:

- 1- Yazılı emirler,
- 2- Sözlü emirler.

Yehûdîlerin mukaddes saydıkları kitâbları, **Torah=Tevrât** ve **Talmud** olmak üzere ikiye ayrılır:

Birincisi, **yazılı emrleri**, ikincisi ise, **sözlü emrleri** ihtivâ ediyor derler.

Torah kitâbına Hıristiyanlar **Ahd-i atik** ismini verirler.

Yehûdîler, Torah'ı üç kısma ayırmışlardır:

1-**Torah** / Tevrât,

2-**Neviim** / Peygamberler,

3-**Ketûbîm** / Kitâblar.

Torah ismini, bu üç kısmın, İbrânîce baş harflerini birleştirek meydana getirmişlerdir.

Neviim iki kısımdır. İlk peygamberler dört kitâb, son peygamberler onbeş kitâbtır.

Ketûbîm / kitâblar ise, Yehûdîlere göre onbir, Hıristiyanlara göre onbeş kitâbtır.

Yehûdîler, Tevrât ismini verdikleri **beş kitâbın** Allahü teâlâ tarafından, Mûsâ aleyhisselâm'a indirildiğine inanmaktadırlar.

Bu beş kitâb, **Tekvin, Hurûc, Levililer, Sayılar, Tesniye**dir.

Tesniyede, Mûsâ aleyhisselâm'ın ölümü, ihtiyârlığı, yaşı ve defn edildiği ve Yehûdîlerin ona mâtem/yas tuttukları yazılıdır. [Tesniye bâb 34].

Yehûdî gençlerine, mekteplerde dinlerini öğreten, Tevrât'ı açıklayan Yehûdî din adamlarına "**yazıcılar**" denilir.

Yehûdîlerin ekserîsinin inanmadıkları bir Tevrât dahâ vardır ki, buna **Şomranim Tevrât'ı = Toraha-Şomranim**, derler. Bu Tevrât'a inananlar, yazıcıların Tevrât'a açıklamalar ve ilâveler yapmalarına, hattâ harflerini dahî değiştirmelerine karşı çıkmışlardır. Yehûdîlerin ellerindeki **Tevrât** ile **Şomranim Tevrât'ı** arasında **altı bin kadar ihtilâf** bulunduğu bildirilmektedir.

Hıristiyanlar Torah kitâbı için **Ahd-i Atik** "Eski Ahid" tabirini kullanırlar. Yehûdîler, bu tabiri kabûl etmezler.

Bugün Tevrât dedikleri kitâbın, Allahü teâlâ tarafından Mûsâ aleyhisselâm'a gönderilen hakîkî Tevrât olmadığı çok açıktır. En eski yazılan Tevrât nüshası ile Mûsâ aleyhisselâm arasında iki bin sene vardır. Mûsâ aleyhisselâm, Tevrât'ın **Tâbût-i sekîne'**ye **Mukaddes Sandık'**a konularak muhâfaza edilmesini ümmetinin âlimlerinden istemişti.

Süleymân aleyhisselâm **Mescid-i Aksâ'yı** bina edince, Ahd sandığını buraya koymuş ve sandığı açtırmıştır. Sandık açılınca, içerisinden yalnız **Evâmir-i Aşere** (on emr)in yazılı olduğu **iki levhâ** çıkmıştır.

ABD'nin Kaliforniya Üniversitesi profesörlerinden Elliot Friedmanın, 1987 senesinde neşr ettiği, "**Tevrât'ı Kim Yazdı**" isimli kitâb, Yehûdî ve Hıristiyan dünyâsını karıştırdı. Profesör Friedman, Tevrât'ı teşkil eden beş kitâbın, beş ayrı ilâhiyyâtçı tarafından yazıldığını ve Mûsâ aleyhisselâm'a indirilen Tevrât kitâbının asıl nüshası ile hiç bir sûrette kıyaslanamayacağını açıkladı.

Hıristiyanların inandığı, **Kitâb-ı Mukaddes**'in **ahd-i atik** ve **ahd-i cedid** kısımlarının birbirleriyle tenâkuz içerisinde bulunduğunu belirten profesör Friedman, kitâbında bunun misâllerini zikir etmiştir. Ayrıca, Tevrât'ın içerisindeki kitâbların da birbirleri ile, hattâ kendi bâbları arasında tenâkuzlarla dolu olduğuna dikkati çeken profesör Friedman, böyle bir esere "**İlâhî kitâb**" vasfının verilemeyeceğini bildirmiştir.

Prof. Elliot Friedman'a göre bugünkü Tevrât, Mûsâ aleyhisselâm'dan birkaç asr sonra yaşayan beş haham tarafından kaleme alınmış ve Azrâ adındaki haham bunları tek tek topluyarak, **Ahd-i Atik**'in asl nüshası olduğu iddi'ası ile çoğalttırmıştır. Târîh profesörü Friedman, kaleme aldığı eserinde, dahâ sonra şu ifâdelere yer vermiştir:

"Günümüzde, Tevrât'ın üç nüshası mevcûd: Yehûdîler ve protestanların kabûl ettikleri İbrânîce nüsha, katolik ve ortodokslar tarafından kabûl edilen yunanca nüsha ve sâmirîlerce kabûl edilen sâmirî dilinde yazılmış nüsha. Bunlar Tevrât'ın en eski ve en i'timâdlı nüshaları olarak bilinmelerine rağmen, gerek aynı nüshanın içinde ve gerekse nüshalar arasında birçok yerlerinde tezâdlar vardır. Hiçbir ilâhî dinde bulunmayan, insanlara zulm telkînleri, Peygamberlerden bazılarına karşı çok çirkin ve makâmlarına yakışmıyacak isnâdlar vardır. Hakîkî Tevrâtta ise, tezâdlar bulunamayacağı çok açıktır."

Kaynak: Cevap Veremedi - Diyâü'l-Kulûb, Harputlu İshak Efendi, İstanbul 2007, s. 326-332.

Talmud

Yehûdîlerin Tevrâtdan sonraki kutsal kitâblarıdır. "Sözlü emrlere" dedikleri kitâbdır. Talmud, iki kısımdan meydana gelmiştir.

Bunlar **Mişna** ve **Gamârâdîr**:

Mişna: İbrânîce tekrâr demektir. Sözlü emrlerin, kanûn hâline getirilmiş ilk hâlidir. Yehûdî i'tikâdına göre, Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâm'a, Tûr dağında Tevrât kitâbını "**Yazılı emrleri**" verdiği gibi, bazı ilmleri, yani "**Sözlü emrlere**"i de söyledi. Mûsâ "aleyhisselâm", bu ilmleri **Hârûn**, **Yûşâ'** ve **Eliâzâr'a** "aleyhimüsselâm" bildirdi. Bunlar da, kendilerinden sonra gelen Peygamberlere bildirdiler. **Eliâzâr**, Şu'ayb aleyhisselâm'ın oğludur [Mir'ât-i kâinât].

Uzeyr aleyhisselâm'a Yehûdîlerin **Azrâ** dedikleri **Müncid**'de yazılıdır.

Bu bilgiler, neslden nesle, yani hahamlardan hahamlara rivâyet edildi. Mîlâddan önce 538 ve mîlâddan sonra 70 senelerinde çeşitli **Mişnalar** yazıldı. Bunlara Yehûdîlerin âdetleri, kanûn müesseseleri, hahamların bir mevzû'daki tartışmaları ve şahsî görüşleri de karışdırıldı. Böylece Mişnalar, hahamların indî görüş ve münâkaşalarını ifâde eden kitâblar hâline geldi.

Yehûdî hahamlarından **Akiba**, bunları topladı ve kısımlara ayırdı. Talebesi, haham **Meir**, bunlara ilâveler yaparak basitleşdirdi.

Mişnalar, Tevrâtlardan dahâ basît olup, kelime ve cümle şekilleri onlardan çok farklıdır. Emirler, umûmî kâideler şeklinde bildirilmiştir. Dikkat çekici misâller verilmiştir. Vâki' olmuş hâdiselere ba'zen rastlanılır. Emrlere beyân edilirken, kaynak olarak Tevrâtlarının âyetleri verilir.

Mişna 6 kısımdan müteşekkildir:

- 1- Zerâim (tohumlar),
- 2- Moed (Mubârek günler, Bayram ve oruc günleri gibi),
- 3- Naşim (Kadınlar),
- 4- Nezikin (Zararlar),
- 5- Kedoşim (Mukaddes şeyler),
- 6- Tehera (Tahâret, temizlik)dir.

Bunlar 63 risâleye, risâleler de cümlelere taksîm edilmiştir.

Gamârâ: Yehûdîlerin Filistin ve Bâbilde iki mühim dînî mektepleri vardı. Bu mekteplerde, Amoraim "îzâhcılar" denilen hahamlar, Mişna'nın ma'nâsını açıklamağa, tezâdları düzeltmeğe, örf ve âdetlere dayanarak verilen hükümlere kaynak aramağa, olmuş veyâ olmamış, yani teorik mes'eleler üzerinde hükümler vermeğe çalışdılar. Bâbildeki hahamların yaptıkları şerhlere **Bâbil Gamârâsı** denildi. Bu **Gamârâ**, Mişna ile berâber yazıldı. Meydâna gelen kitâba **Bâbil Talmud'u** denildi. Kudüsdeki hahamların yaptıkları şerhlere de, **Kudüs Gamârâsı** denildi. Bu Gamârâ da Mişna ile berâber yazıldı. Meydâna gelen bu kitâba **Kudüs Talmud'u** denildi.

Filistin Gamârâsı, bir rivâyete göre mîlâdî üçüncü asırda temâmlandı.

Bâbil Gamârâsı, mîlâdın dördüncü asrında başladı ve altıncı asrında temâmlandı.

Dahâ sonra, Kudüs ve Bâbil şerhleri tefrîk edilmeksizin Mişna ve bir Gamârâ'ya **Talmud** ta'bîr edildi.

Bâbil Talmudu, **Kudüs Talmudunun** üç misli dahâ uzundur.

Yehûdîler, Bâbil Talmudunu Kudüs Talmudundan dahâ üstün tutarlar. Mişnanın bir-iki cümlesi, ba'zen Talmudda on sahîfe anlatılır. Talmudun anlaşılması, Mişnadan dahâ zordur.

Her Yehûdî, din eğitiminin üçte birini **Tevrât**, üçte birini **Mişna**, üçte birini de, **Talmud'a** ayırmak mecbûriyyetindedir.

Hahamlar, Talmudda, bir kimse kötü bir şeye niyet etse, onu yapmasa bile günâhkâr olacağını bildirmişlerdir. Onlara göre, hahamların nehy ettiği birşeyi yapmağa niyet eden kişi, necis, pis olur. Yehûdîler, Talmud'a inanmıyanı, onu kabûl etmiyeni, Yehûdî saymazlar. Bunun için Yehûdîler, sâdece **Tevrât'ı** kabûl eden ve ona bağlanan **Karâim Yehûdîlerini** Yehûdî kabûl etmezler.

Yehûdî din adamları, **Kudüs** ve **Bâbil Talmudları** arasında büyük farklar, tezâdlar olduğunu i'tirâf etmekden sakınırlar.

Bâbil Talmudu, ilk def'a mîlâdî 1520-1522 de, Kudüs Talmudu ise, 1523 senesinde Venedikte basıldı. Bâbil Talmudu, Almanca ve İngilizceye, Kudüs Talmudu da, Fransızcaya terceme edilmiştir.

Bâbil Talmudunun % 30'unu, Kudüs Talmudunun % 15'ini hikâyeler ve kıssalar teşkil eder. Bu hikâyelere **Hagada** derler. Yehûdî edebiyâtının esâsını bu hikâyeler teşkil eder. Mekteplerinde bunları okuturlar. Yehûdî mekteplerinde, hattâ üniversitelerinde Tevrât ve Talmudun öğrenilmesi ve öğretilmesi mecbûrîdir.

Hıristiyanlar, Talmud'a düşman olup, ona şiddetle hücum etmektedirler.

Hıristiyanların, Yehûdîlere yaptıkları zulmleri, işkenceleri, kitâbımızın çeşitli yerlerinde bildirdiğimiz için, burada zikir etmeyeceğiz. Ancak, Hıristiyanların Yehûdîlere Talmudla ilgili yaptıkları zulmlerden kısaca bahs edelim:

Fransa, Polonya ve İngiltere gibi, Hıristiyan beldelerde, Talmudlar toplatdırılmış ve yakılmıştır. Yehûdîlerin evlerinde bile Talmud bulundurmaları yasak edilmiştir.

El-Kenz-ül-Mersüd fi Kavâid-it-Talmud kitâbının beyanına göre, Talmudda, İsa aleyhisselâm'ın Cehennem derinliklerinde, zift ve ateş arasında olduğu, Hazret-i Meryemin asker Pandira ile zinâ ettiği, kiliselerin necâset dolu [pislik] olduğu, papazların kelmelere [köpeklere] benzediği, Hıristiyanların öldürülmesi lâzım geldiği gibi husûslar yazılıdır.

927 [m. 1520] de Papanın izni ile Bâbil Talmudu, üç sene sonra da Kudüs Talmudu basılmış, bundan otuz yıl sonra Yehûdîler için felâketler zuhûr etmiştir. 9 Eylül 1553 de Romada ele geçirilen bütün Talmud nüshaları yakılmıştır. Bu hâl, diğer İtalya şehirlerinde de tatbîk edilmiştir. 1554 senesinde Talmud ve diğer İbrânîce kitâblara sansür konulmuştur. 1565 de Papa, Talmud kelimesinin kullanılmasını dahî, yasak etmiştir.

1578-1581 seneleri arasında Talmud, Basel şehrinde yeniden basılmıştır. Bu baskıda, bazı risâleler çıkarılmış, Hıristiyanlığı kötüleyen birçok cümleler kaldırılmış, birçok kelimeler de değiştirilmiştir. Bu târîhden sonra, Papalar yine Talmudları toplatmışlardır.

Karâim Yehûdîleri, Talmud'u red etmiş ve bunu bid'at kabûl etmişlerdir.

Kaynak: Cevap Veremedi - Diyâü'l-Kulûb, Harputlu İshak Efendi, İstanbul 2007, s. 333- 335.

Yehûdilikte Ahlâk İlkeleri/On emir

Ahlâk esasları, **on kutsal emir**dir. İnsanların bu on kutsal emre, harfi harfine uyması gerekir. İnsanın vücudu ayrı, ruhu ayrıdır. Ruh ölmez. İkinci âlemdeki hayata inanmak gerekir.

On emir şunlardır:

1. İsrail oğullarının Allah'ı birdir. Başka ilâhları olmayacaktır.
2. Göklerde, yerde ve yer altında hiçbir şeyin putunu yapmayacak ve ona tapmayacaklardır.
3. Allah'ın ismini beyhude, yani uygun olmayan yerlerde anmayacaklardır.
4. Haftanın altı gününde çalışıp, Cumartesi gününde istirahat edeceklerdir.
5. Ana babaya hürmet ve itaat edeceklerdir.
6. İnsan öldürmeyeceklerdir.
7. Zina etmeyeceklerdir.

8. Hırsızlık yapmayacaklardır.

9. Komşusunun aleyhine yalan şهادette bulunmayacaklardır.

10. Komşusunun; karısına, evine, tarlasına, kölesine, cariyesine, öküzüne ve hiçbir şeyine tamah etmeyecekler (göz dikmeyecekler, zarar vermeyecekler)dir.

Bütün semavî dinlerde muhkem olan **on vasiyyet**, **Kur'an-ı Kerim**'de, **En'âm sûresinin** 151, 152 ve 153'üncü âyetlerinde şöyle açıklanmaktadır:

1. **Allah'a hiçbir şeyi ortak yapmayın.**

2. **Ana babaya iyilik edin.**

3. Fakirlik endişesiyle **çocuklarınızı öldürmeyin**. Sizin de onların da rızkını biz vereceğiz.

4. **Kötülüklerin açığına da, gizlisine de yaklaşmayın.**

5. Bir hak olmadıkça (mahkemede hakim hüküm vermedikçe), **Allah'ın haram ettiği cana kıymayın**. İşte Allah size aklınızı başınıza alasınız diye bunları emretti.

6. **Yetimin malına rüşdüne erişinceye kadar**, o güzel olanından başka bir suretle **yaklaşmayın**.

7. **Ölçüyü ve tartıyı tam ve doğru yapın.**

8. Biz bir kimseye gücünün yettiğinden başkasını teklif etmeyiz.

9. Söz söylediğiniz vakit akraba olsa da adaleti gözetin.

10. **Allah'ın ahdini** (Allah'ın emrini, verdiğiniz sözü) **yerine getirin**. İşte Allah size, iyi düşünesiniz diye bunları emretti.

Şüphesiz ki (emrettiğim) bu (yol) benim dosdoğru yolumdur. O halde ona uyun. (Başka aykırı) yollara sapmayın. Sonra bu (sapkın, bozuk, inkâr yolları) sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte Allah size, bunları emretti ki, kötülüklerden sakınasınız.

İncil

Hristiyanlarca muteber sayılan inciller dört tanedir:

1. Matta, 2. Markus, 3. Luka, 4. Yuhanna.

Hristiyanlık akîdesinin [inancının] esâsı olan **Kitâb-ı mukaddes**, **Ahd-i Atîk** ve **Ahd-i Cedîd** ismiyle iki kısma ayrılır:

Ahd-i Atîk=Eski Ahid ismindeki kısmı, Semâvî kitâb olan **Tevrât**dan alındığı bildirilen parçalar ile, ba'zı Benî İsrâîl Peygamberlerine isnâd edilen hikâyelerden meydâna gelmiştir.

Ahd-i Cedîd=Yeni Ahid ise, İncîl denilen dört kitâb ile, ba'zı havârîlerin ve Pavlosun etraflardaki yerlere gönderdikleri iddiâ edilen ba'zı mektûblardan, risâlelerden ibâretidir.

Ahd-i Atîk kitâblarının tahrîf edildiği, Hıristiyanlar tarafından da, tasdîk edilmiştir.

Bu husûsda geniş ma'lûmât almak isteyenler, Rahmetullah Efendinin "rahmetullahi aleyh" Arabî **İzhârul hak** kitâbına ve bunun türkçe tercemesi olan **İbrâzül hak** kitâbına mürâce'at edebilirler.

Yehûdîler, Nasrânîlere eziyet ve işkenceyi artırdılar. Bu zulümleri, cinâyetleri yetişmiyormuş gibi, İsâ aleyhisselâma ve annesi Hazret-i Meryem'e çok kötü iftirâlarda bulundular. Hattâ, o yüce Peygambere veled-i zinâ, mubârek annesine fâhişe kadın diyecek kadar işi azıtdılar.

İsevîler, Allahü teâlânın gönderdiği Tevrât kitâbında böyle çirkin, iğrenç iftirâların bulunmadığını isbât etmek için, Tevrâtı Latinceye terceme ettiler.

Hıristiyanlığın ilk yayıldığı zemânlarda, Hıristiyanlar, yehûdîler tarafından çeşidli zemânlarda değiştirilmiş olan **Ahd-i Atîki** Yunancaya terceme etdiler. Bu terceme o zamân, Benî İsrâîlin ellerindeki isrâîliyyât kitâblarına uymuyor diye Yehûdîler, buna karşı çıkdılar.

Hıristiyanlar, Yehûdîleri susduracak cevâblar bulmak için, Ahd-i Atîkin bu Yunanca tercemesine yeniden ilâveler yaptılar. Meselâ, İsâ aleyhisselâmın babaları diyerek, ba'zı isimler Zebûra sokuldu. İsâ aleyhisselâmın Cehennemlere girmesi kısmı Ermiya kitâbına yerleşdirildi. Yehûdîler bu tahrîfleri görüp, "bunlar bizim kitâblarımızda yokdur" diye feryâd etdikce,

Papazlar "Ey Allahdan korkmaz hîlekârlar! Siz **kütüb-i mukaddeseyi** tahrîf etmeğe cesâret ediyorsunuz" diye Yehûdîlere saldırdılar. Dahâ sonra, Hıristiyanlarla Yehûdîler arasındaki bu çekişme ilerledi. Hıristiyan papazlardan bir kısmı da şübhe ve tereddüde düşdü. Böylece Hıristiyanlar pek çok fırkalara bölündüler.

Bu ihtilâflar, aralarında büyük harplerin yapılmasına sebep oldu. İsâ aleyhisselâmdan **325** sene sonra, Bizans imperatoru **Büyük Konstantin**in emri ile 318 papaz, İznîkde bir meclisde toplandılar. Her birinde pek çok şübheler ve zıdıklar bulunan **Kitâb-ı mukaddes** nüshâları hakkında meşveret ve tahkîk ile işe başladılar. Bu meclisde Hazret-i **İsânın ulûhiyyetine** inananlar gâlib geldi. İsrâîliyyât kitâblarından terceme etdikleri kısımları da karışdırarak **Kitâb-ı mukaddes'**i yeni bir şekle sokdular. Kabûl etdikleri bu nüshanın dışındaki diğer nüshaların şübheli olduklarına karâr verdiler.

364 senesinde **Lodisiye** isimli bir meclis dahâ toplandı. Bu meclis, **Ahd-i Atîk** kitâblarını kabûl etdikden sonra, İznîk meclisinde red edilen **Kitâb-ı Ester** ile **Havârîlere** isnâd edilen **altı risâle**nin sıhhat ve doğruluğunu kabûl etdi. Bunlar:

1. **Risâle-i Ya'kûb,**
2. **Petrus'un ikinci risâlesi,**
3. **Yuhannâ'nın ikinci risâlesi**
4. **Yuhannâ'nın üçüncü risâlesi,**
5. **Yehûda risâlesi,**
6. **Pavlos'un İbrânîlere yazdığı risâle.**

Bu kitâb ve risâlelerin doğruluğunu her yere ilân etdiler.

Protestanlar, 1200 seneden beri, bütün Hıristiyanların **Rûhul-kuds** kutsal rûh ile ilhâm olunmuş zan ettiklerini ve verdikleri kararları, hıristiyanlığın esâsı kabûl ettikleri **Konsil**, ya'nî eski rûhban meclislerinin yanlış ve bâtil şeyler üzere icmâ' ve ittifâk etmiş olduklarını kabûl ve itirâf etdiler. Böyle olmakla berâber, yine o meclislerin akıl ve kabûlden çok uzak olan, bir çok kararlarını kendileri de kabûl etdiler. Böylece, birbirine zıd esâslar üzerine kurulmuş, misli görülmemiş bir yola girdiler.

Hıristiyanlar, gerek **Ahd-i Atîk**, gerekse **Ahd-i Cedîd** kitâblarından îmân esâslarını tesbît etmektedirler. Bu kitâblar şübhe ve tereddüdlere uzak değildir. Hiç birisinin, aslı sahîh bir sened ile zemânımıza kadar geldiği isbât edilmiş değildir.

İzhârul-hak kitâbında bu husûsda geniş bilgi vardır.

Hazret-i İsa, 30 yaşında peygamber olmuş, 3 sene, 3 ay kadar peygamberlik yapmıştır. Annesi, Hazret-i Meryem'dir. İslâm dinine göre, Hazret-i Meryem, temiz, iffetli bir kadın olup, evlenmeden İsa'yı doğurmuştur. İsa Mesih'in babasız dünyaya gelişi; dünyayı ve bütün evreni yoktan var eden, **Hazret-i Âdem'i** anasız-babasız yaratan yüce Allah'ın "ol" emriyle dünyaya gelmiştir.

Hıristiyanlıkta İnanç İlkeleri

Bu ilkeler şu başlıklar altında ele alınabilir (Ebu Zehra, M. 1966):

1. İnsanlar, günahkâr olarak doğarlar. Çünkü ilk insan Hazret-i Âdem, Allah'a verdiği sözü tutmamış ve bundan dolayı cennetten çıkarılmıştır.
2. Âdem peygamberden sonra gelen bütün insanlar bu günahı taşırlar.
3. Hazret-i İsa, insanları bu günahattan kurtarmak için, dünyaya gelmiş olan Allah'ın oğludur.
4. Cenab-ı Hak, insanların günahını affetmek için, kendi oğlunu **haça** göndermiştir.
5. Dünya, bir çile yeridir. Dünyada zevk ve safa yasaktır. İnsanlar çile çekmek ve ibadet etmek için yaratılmıştır.
6. İnsanlar, doğrudan Allah ile temas edemezler. Allah'tan birşey isteyemezler. Ancak **rahipler**, insanların yerine, Allah'a yalvarabilirler ve onların günahını affedebilirler.
7. Hıristiyanların başında Papa bulunur. Papa günahsızdır. Onun her yaptığı iş doğrudur.
8. İnsanlarda ruh ve vücut ayrıdır. İnsanın ruhunu ancak **papazlar** temizler; vücut ise, daima günahkâr kalan çirkin bir şeyden ibarettir (Ebu Zehra, M. 1966).

Demek ki, Hıristiyanlıkta inanç sistemi, üç esasa dayanmaktadır:

- a. Teslis akidesi (trinity): 1) Baba Allah, 2) Oğul Allah (İsa), 3) Ruhul-Kudüs Allah.
- b. Hazret-i İsa'nın, insanlığı kurtarmak için haça gerilmesi ve kabrinden kalkıp göğe çıkması.

c. Hazret-i İsa'nın, ölü ve dirileri hesaba çekmesi.

Hıristiyanlıkta İbadet İlkeleri

Hıristiyanlıktaki ibadetler, şu başlıklar altında toplanabilir:

1. Dua.
2. İstavroz (Haç) çıkarmak. Bu teslisi anmak içindir.
3. Vaftiz ve Communion (komünyon) âyinleri (Ebu Zehra, M. 1966).

Konsiller

Hazret-i İsa'dan 22 yıl sonra, **resüller** denilen **havariler**, Yeruşalim (**Kudüs**)de toplanarak, sünnet ve Tevrat'ın hükümleri konusunda karar almış ve kutsal saydıkları **Ahd-i Atik**'in zina etmek, kan içmek, boğulmuş hayvan eti ve putlar için kesilen hayvanı yemenin dışında, bütün yasakları kaldırmışlardır.

Böylece Hıristiyanlar için **Konsil** toplama, dinî bir hüviyet kazanmıştır.

Piskoposlar tarafından toplanan konsillerde, çeşitli devrelerde alınan kararlarla, bugünkü teslis akidesi ortaya çıkarılmıştır.

İlk yüzyılda başlamak üzere 1869 tarihine kadar çeşitli aralıklarla toplanan ve sayısı 20'yi bulan konsillerden **İznik** (Nikeos) Konsili (M. 325) önemlidir.

Bu Konsilde 318 **piskoposun** tezi olan **İsa'nın tanrılığı**, Kral Konstantin'in desteğiyle kabul edilmiş ve bunun aksini savunanların lâetleneceği ve afaroz edileceği ilân edilmiştir.

Bu karara muhalefet eden 1700 din adamından 700'ünün, **Arius**'un (Hazret-i İsa'nın tanrılığını reddedip Tek Allah inancını savunurlar) görüşünde olduğu belgelerde geçmektedir (Ebu Zehra, M. 1966).

Mezhepler

Hıristiyanlıkta belli başlı 10 mezhep vardır (Ebu Zehra, M. 1966):

Bunlar arasında **tevhidçi** görüşü savunan Paul de Samosate ve **Ariusçular** vardır.

Mezheplerden yaygınlık kazananlar arasında **Nasturîler, Ya'kubîler, Süryanîler, Mısır kıptileri, Ermenîler** ve **Mârunîler** bulunmaktadır.

Kiliseler

Yukarıda görüldüğü gibi, hıristiyanlıkta belli başlı 10 ana mezheb olmakla birlikte, genel olarak bu mezhepler, üç tip kilise çevresinde toplanmıştır (Ebu Zehra, M. 1966):

a. **Eskiye sadık kalan mezhepler:**

. Roma Katolik Kilisesi/Batı Kiliseleri.

. Rum Ortodoks Kilisesi/Doğu Kiliseleri.

b. Yenilik taraftarı olan mezhepler:

. Protestan Kiliseleri.

Roma Katolik Kilisesi: Bu kilise kendini Roma devletinin mirasçısı sayar. Roma Katolik Kilisesi başkanı Papa, ruhanî bir devlet reisi kabul edilir. Bütün dünyadaki katolikler, herkesten önce, Papa'nın emirlerine boyun eğlerler.

Papa'dan sonra, kardinaller, piskoposlar ve rahipler gelir. Katolik rahipler evlenmezler. Katolik mezhebine bağlı olanlar, günah çıkartmak zorundadırlar. Cuma günleri et ve yağlı yemek yemezler. Dinin bütün kurallarını kelimesi kelimesine yapmak mecburiyetindedirler. Katolik mezhebi, boşanmayı tanımaz. Herkes ancak bir defa evlenir, ömrünün sonuna kadar, aynı kimseyle kalır.

Rum Ortodoks Kilisesi/Doğu Kiliseleri: İstanbul Patriği Mikhael Kerularios 1054'de, papa ile ilişkilerini keserek, ortodoks denen doğu kiliselerini, Roma hıristiyanlığından ayırdı. Doğu devletlerinin hepsi, kendilerine göre bağımsız kiliseler kurdu. Bunlar, Rus, Yunan, Sırp, Romen vb. kiliseleridir.

Ortodoks papazlarının evlenmelerine izin verilir. Ruhü'l-Kuds'ün, Baba ve Oğuldan doğduğuna inanılır.

Protestan Kiliseleri: Ortaçağ boyunca Roma kilisesinin, hıristiyanlığın temel kurallarından hergün biraz daha ayrıldığı görülüyordu. En sonunda, XVI. yüzyılda, dinde bir **reform** yapılması kararlaştırıldı. Reform hareketinin öncüleri, Almanya'da **Martin Luther** (1483-1546); İsviçre'de **Ulrich Zwing** (1484-1531) ve Fransa'da, **Calvin** (1509-1564)'dir.

Protestanlığın kurucusu **Luther** ise de, düzenleyicisi Calvin'dir. Protestanlık, Almanya, Fransa, İsveç, Danimarka, Norveç, Hollanda, İngiltere, Kuzey Amerika ve İsviçre'de yayıldı. Bu memleketlerdeki halkların çoğu, protestandır. Kiliseleri de, protestanlığın temel esaslarına göre teşekkül etmiştir.

Reformcuların Ana İlkeleri

1. Kutsal kitabın dışında, hiçbir emir kaynağı kabul etmezler. Kilise ve Azizlerin emirleri ile konsillerin kararlarını, Kutsal kitaba uyduğu takdirde kabul ederler.

2. Her kilisenin kendine mahsus bir rûhanî lideri bulunur. Herhangibir havâriden veya İsa Mesih'in kendisinden hilafet almış olan kilise hakimiyetini kabul etmedikleri gibi, kiliselerin bir genel lideri olmasını da istemezler.

3. Kilisenin, günah çıkartmak yetkisi olmadığını, günahı, ancak Allah'ın affedeceğini kabul ederler. Buna göre; dua ve âyin yapılması gereksizdir. Herkes yaptığı için karşılığını görecektir ve yaptığı fiillere göre hesaba çekilecektir. İyilik yapmışsa iyilik görecektir,

kötülük yapmışsa, kötülük görecektir. Böylelikle azizlerden şefaah dilemenin yersiz olduğuna ve kişinin yaptığı iyiliği, kötülüğe veya kötülüğü, iyiliğe çeviremeyeceğine inanırlar.

Kısaca, günah çıkartmayı ve bağışlamayı, şahsın kendi ameline bağılı, bir eylem olarak değerlendirip, bu hakkın, Cenab-ı Hakk'a ait olduğunu, günahkârın tevbe edip pişman olması halinde Allah tarafından affedileceğini söylerler.

4. Herkes ibadeti, kendi diliyle yapar. Dolayısıyla İncil, millî dillere çevrilebilir.

5. Commonion (komünyon) ayininde ekmek ve şaraptan, birisinin insan eti, öbürünü de, insan kanı haline geçmesinin mümkün olamayacağını ve bunun sırf bir hatıra mahiyetinde olduğunu kabul ederler.

6. Rahiplerin evlenmelerini caiz görürler.

7. Kiliselerde, heykellerin ve resimlerin, tapınma veya secde için bulundurulmasını reddederler.

Görüldüğü gibi Protestanlık; Katolik Kilisesi'ne karşı bir tepki olarak doğmuşsa da, hıristiyanlığın daha da karmışık hale gelmesine sebep olmuştur. Böylece İncil, herkesin anlayışına göre değışebilen bir kitap durumuna düşmüş; kaynağa/asla dönüş manasında kullanılan reform, hiçbir zaman, inanç ve ibadetler yönünden, Tek Allah inancına dayanan gerçek İseviliğe dönüşü ifade etmemiştir (Ebu Zehra, M. 1966; Abdülaziz Çaviş, 1974).

Zebur

Meşhur dört büyük ilâhî kitaptan biridir. Allahü teâlâ tarafından **Dâvûd** aleyhisselâma indirilmiştir. **Benî İsrâil**'in peygamberlerinden olan Dâvûd aleyhisselâm, peygamberlikle sultanlığı kendinde toplamış bir peygamberdir. Dâvûd aleyhisselâmın çok güzel ve tesirli sesi olup, kendisine İbrânî dilinde **Zebûr** kitabı geldi. Kur'ân-ı Kerîmde meâlen; "**Biz Dâvûd'a (aleyhisselâm) Zebûr'u verdik.**" (İsrâ sûresi: 55) buyrulmuştur.

Bu kitap **manzum** şekilde olup, Tevrât'tan sonra indirilmiştir.

Vâz ve nasihat şeklindedir. Tevrât'ı açıklamış, onun hükümleriyle amel etmeye çağırıştır. İçinde, helâl ve harama dâir hükümler yoktur. **Zebûr**, Tevrât'ı neshetmemiş, onun hükümlerini yürürlükten kaldırmamıştır. Ayrı bir şeriat kitâbı değildir. Dâvûd aleyhisselâm da Hazret-i Mûsâ'nın getirdiği dîni kuvvetlendirdiğinden, resûl olmayıp, İsrâiloğullarına gönderilen peygamberlerden biridir.

Dâvûd aleyhisselâmın çok güzel, pek yanık ve tatlı sesle okuduğu Zebûr'u, dinleyenler hayran kalıp, kendinden geçirdi. **Zebûr** okunacağı zaman, insanlar, cinler, ehil ve yırtıcı hayvanlar durur, kuşlar üzerlerine kanat gerer, rüzgâr dinerdi.

Hadîs-i Şerîfte bildirildiği üzere Peygamber efendimiz bir gün **Ebû Mûsel Eş'arî**'yi (radıyallahü anh) Kur'ân-ı kerîm okurken dinledi ve; "Gerçekten sana Dâvûd'un

(aleyhisselâm) mizmarlarından (güzel ses ve âhenginden) biri verilmiştir.” buyurdu. Resûlullah efendimiz onun sesini Dâvûd aleyhisselâmın sesine benzetmiştir.

Kur’ân-ı Kerîmden önce indirilenbu Zebûr ve diğer ilâhî kitapların elde asılları olmayıp, hepsi zamanla tahrif veya yok edilmişlerdir.

Kur’ân-ı Kerim

Kur’an-ı Kerim, bütün ilahi kitapların hükümlerini nesh etmiş, yani yürürlükten kaldırmıştır. Bugün, bütün insanların Kur’an-ı Kerim’e tâbi olmaları gerekir. Şimdi, hiçbir memlekette, hakiki Tevrat ve İncil yoktur. Tahrife uğramış Tevrat ve İnciller vardır. Bu kitaplar sonradan insanlar tarafından değiştirilmiştir. Hakiki Tevrat ve İncil bulunsa bile Kur’an-ı Kerim geldiği için bunların geçerlilikleri yoktur; çünkü **Allahü teâlâ** tarafından nesh edilmişler/yürürlükten kaldırılmışlardır.

Kur’an-ı Kerim, âyet âyet inmiş ve **23 senede** tamamlanmıştır.

Kur’an-ı Kerim’de **6236** âyet bulunmaktadır.

Kur’an-ı Kerim’de **14** secde âyeti vardır.

Kur’an-ı kerimde bulunan 14 yerdeki secde âyetinden birini okuyan veya işiten, manasını anlamasa dahi secde yapması **Hanefîde vacip**, **Şafiide ise sünnet-i müekkededir**.

Kur’an-ı Kerim’in hükümleri, kıyamete kadar geçerlidir. Kur’an-ı Kerimde eksiklik veya fazlalık olduğuna inanan, Kitaplara da **Allahü teâlâya** da inanmamış olur.

Âyet-i kerimelerde meâlen buyuruluyor ki:

Kur’an’ı biz indirdik, elbette onu yine biz koruyacağız. [Hicr 9]

Kur’an, eşi benzeri olmayan bir kitaptır. Ona önünden, ardından [hiçbir yönden, hiçbir şekilde] **bâtıl gelemez** [hiçbir ilâve ve çıkarma yapılamaz. Çünkü] **O, kâinatın hamd ettiği hüküm ve hikmet sahibi Allah tarafından indirilmiştir.** [Fussilet 41-42]

Soru: Peygamberlere kitaplar nasıl indi? Bu kitapların mahiyeti nasıldır?

CEVAP:

Allahü teâlâ, kitapları, melek ile, bazı **Peygamber**lerin mübarek kulaklarına söyleyerek, bazılarına ise, levha üzerinde yazılı olarak, bazılarına da meleksiz işittirerek indirdi. Bu kitapların hepsi **Allahü teâlâ**nın kelimidir. Ebedi ve ezeldir. Mahluk değildir. Bunlar, meleklerin veya **Peygamber**lerin kendi sözleri değildir.

Allahü teâlânın kelamı, bizim yazdığımız ve zihinlerimizde tuttuğumuz ve söylediğimiz kelam gibi değildir. Yazıda, sözde ve zihinde bulunmak gibi değildir. Harfli ve sesli değildir. **Allahü teâlâ**nın ve sıfatlarının nasıl olduğunu insan anlayamaz. Ama o kelamı insanlar okur. Zihinlerde saklanır ve yazılır.

Demek ki, **Allahü teâlâ**nın kelamının iki tarafı vardır. İnsanlarla beraber olunca, mahluk ve hâdistir. **Allahü teâlâ**nın kelamı olduğu düşünülünce, kadimdir.

Soru: Bazıları, Kur'anın **Peygamber**imizin beynine ilham edildiğini söylüyorlar. Doğrusu nasıldır?

CEVAP:

Kur'an-ı Kerimdeki Arabi kelimeler, **Allahü teâlâ** tarafından dizilmiş olarak âyetler halinde gelmiştir. **Cebrail** aleyhisselam, bu **âyetleri**, bu kelimelerle, bu harflerle okumuş, **Peygamber** efendimiz de mübarek kulakları ile işiterek, ezberlemiş ve hemen Eshabına bildirmiştir.

Peygamber efendimiz, **Allahü teâlâ** tarafından, mübarek kalbine bildirilenleri, Arabi olarak anlatırsa, buna **hadis-i kudsi** denir.

Cebrail aleyhisselam, her yıl bir defa gelip, o ana kadar inmiş olan Kur'an-ı Kerim'i, **Levh-ı mahfuz**daki sırasına göre okur, **Peygamber** efendimiz dinler ve tekrar ederdi. Ahirete teşrif edeceği sene, iki defa gelip, tamamını okudular. **Peygamber** efendimiz aleyhisselam ve **Eshab-ı kiram**dan çoğu, Kur'an-ı Kerim'i tamamen ezberlemişti. Bazıları da, bazı kısımları ezberlemiş, birçok kısımlarını da yazmışlardı.

Peygamber efendimiz vefat edince, **halife Hazret-i Ebu Bekir**, ezber bilenleri toplayıp ve yazılı olanları getirtip **bir heyete**, bütün Kur'an-ı Kerim'i, **kağıt** üzerine yazdırdı. Böylece, **Mushaf** meydana geldi. 33 bin Sahabi, bu Mushaf'ın her harfinin, tam yerinde olduğuna söz birliği ile karar verdi.

Üçüncü **halife Hazret-i Osman**, hicretin 25.senesinde, **altı** tane daha Mushaf yazdırıp, **Bahreyn, Şam, Basra, Bağdat, Yemen, Mekke** ve **Medine**'ye gönderdi. Bugün, bütün dünyada bulunan mushaf lar, hep bu **yedisinden** yazılıp, çoğalmıştır. Aralarında bir nokta farkı bile yoktur.

Kur'an-ı Kerim'in **âyet sayısı** halk arasında 6666 olarak söylenir. Âyetlerin sayısının **6236**'dan az veya daha çok olduğu da bildirildi ise de, bu ayrılıklar, uzun bir âyetin, bir kaç âyet sayılmasından veya bir kaç kısa âyetin, bir uzun âyet, yahut surelerin evvelindeki **besmelelerin** âyet sayılıp sayılmamasından ileri gelmektedir. (B.Arifin)

Soru: İnzal olan Kur'ân âyetlerinin **Mushaf** halinde cem'i/toplanması ve bu **Mushaf**ın âyet ve sûrelerinin tertibi nasıl olmuştur?

CEVAP:

Kaynak: el-İTKÂN FÎ ULÛMÎ'L KUR'ÂN, Celâlüddîn Abdürrahmân b. Muhammed es-Suyûtî, eş-Şâfiî (ö. 911/1505 :

Buhârî: Zeyd b. Sâbit'in şöyle dediğini rivâyet eder:

Hazret-i Ebûbekr **Yemâme** muharebesinde şehid edilenler hakkında konuşmak üzere, beni yanına çağırttı. **Ömer b. Hattab** da Hazret-i Ebûbekr'le beraberdi. **Hazret-i Ebûbekr:** Ömer bana geldi, bu muharebede çok sayıda **Kurrâ**'nın şehid edildiğini, diğer muharebelerde de Kurrâ'nın şehid olabileceği endişesini taşıdığını, böylece Kur'ân'ın büyük bir kısmının kaybolacağını, bunu engellemek için **Kur'ân'ın bir kitab halinde toplanmasını** emretmemi uygun bulduğunu belirtti. Bu sözü üzerine Ömer'e; **Resûlüllah'ın yapmadığı bir işi nasıl teklif edersin?** dedim. Ömer de: Allah'a yemin

ederim, bu hayırlı bir iştir, diye teklifini tekrarladı. Cenâb-ı Hak bu hayırlı işe kalbimi ısındırana kadar, Ömer ısrarla bana müracaata devam etti. Ömer'in uygun bulduğu hayırlı işe, ben de inandım. **Hazret-i Ebûbekr Zeyd b. Sâbit'e dönüp şöyle dedi: Sen akıllı bir gençsin, şimdiye kadar yanlış bir iş yapmakla seni itham edemeyiz. Sen Resûlüllah'ın (sallallahü aleyhi ve sellem) vahiy kâtibi idin. Dağınık Kur'ân âyetlerini araştı, Kur'ân'ı bir arada topla.**

Hazret-i Ebû Bekr'in bu sözü üzerine Zeyd: Allah'a yemin ederim, bana bir dağın naklini teklif etselerdi, bu bana **Ebû bekr'in Kur'ân'ı cem' etme** emrinden daha ağır gelmezdi, dedi. Hazret-i Ebû Bekr ve Ömer'e dönerek: Resûlüllah'ın yapmadığı bir işi, sizler nasıl yaparsınız, diye konuştu. Hazret-i Ebûbekr: Bu iş vallahi hayırlıdır, diye tekrar edince, Ebûbekr ve Ömer'in kalbini aydınlatan Allah, kalbimi ısındırana kadar Ebû bekr bana müracaata devam etti. **Bundan sonra Kuran âyetlerini araştırmağa koyuldum. Onları kemik parçaları, hurma dalları ve hafızların hıfzından istifade ederek bir araya topladım.**

Bir kitab halinde toplanan **Mushaf**, vefatına kadar Hazret-i Ebû Bekr'de kaldı, sonra **Hazret-i Ömer'e intikal etti, sonra da kızı Hafsa'ya emanet edildi.»**

Hazret-i Ebûbekr âyetleri Peygamber Efendimizden öğrendikleri şekilde, âyet ve sûreleri düzenli olarak **Mushafta** toplamıştır.

Hazret-i Osman ise; kırâat vecihleri çoğalınca, lehçelerin çeşitli oluşundan dolayı, herkes Kur'ân'ı kendi lehçesiyle okumuş, bu da birbirlerini hata ile suçlamaya sebep olmuştur. Bu durumu gören **Hazret-i Osman**, kıraatlardaki farklılığın daha da artacağından korkmuş, mevcut sahifeleri sûrelere göre tertip ederek, bir **Mushaf** halinde teksir ettirmiş, **Kur'ân'ı Kureyş Lehçesi üzerinde toplamıştır.** Her ne kadar zorluk ve sıkıntıyı kaldırmak için başlangıçta Kur'ân'ın diğer lehçelerle okunmasına müsaade edilmiş ise de, **Hazret-i Osman buna ihtiyaç kalmadığını görmüş, bir tek lehçe ile yetinmiştir.**

Hazret-i Osman sadece Irak ve Şam ehliyle ortaya çıkan kırâat harfleri hakkındaki ihtilafın fitneye sebep olacağından korkması üzerine, Muhacir ve Ensâr'dan buna şahid olanlarla kendisi arasında mutabakat sağlamak kasdıyla **Müslümanları bir kırâat üzere toplamıştır.**

Fakat Hazret-i Osman'dan önce **Mushaflar, Kur'ân'ın indiği yedi harf üzere muhtelif kırâat şekilleriyle okunuyordu.** Halbuki Kur'ân'ı bütünüyle cem' eden **Ebubekri's-Siddîk'tir.** Bu yüzden **Hazret-i Ali:** Şayet bu hizmet bana verilseydi, Hazret-i Osman'ın yaptığı gibi yapardım, demiştir.

Hazret-i Osman'ın beldelere gönderdiği Mushafların sayısı hakkında farklı görüşler mevcuttur. Meşhur olan, gönderilen **Mushaf** adedinin **beş** olduğudur.

İbn-i Ebî Dâvud, Hamzetu'z-Zeyyâd tarikiyle yaptığı bir rivâyette, "**Hazret-i Osman** beldelere **dört** nüsha Mushaf göndermiştir." der.

İbn-i Ebî Dâvud, Ebû Hâtim es-Sicistânî'nin şöyle dediğini duydum der:

Yedi Mushaf nüshası yazılmış biri **Mekke**'ye, biri **Şam**'a, biri **Yemen**'e, biri **Bahreyn**'e, biri **Basra**'ya, biri de **Kûfe**'ye gönderilmiş, yedincisi **Medine**'de alıkonmuştur.

Âyetlerin tertibi, tevkifidir. Bunda en ufak bir şübhe yoktur. Bu konuda **icma** vardır.

Sûrelerin tertibi konusunda, bu işin tevkifi mi, yoksa Sahâbe'nin ictihadı ile mi olmuştur, şeklinde ihtilaf edilmiştir. **Ulemanın çoğu Sahâbe'nin ictihadı ile olduğu kanaatindedir.** İmâm-ı Mâlik ve Kadı Ebû Bekri'l-Bâkılânî bunlardandır.

İmâm-ı Mâlik, sûrelerin tertibi, Sahâbe'nin ictihadıyla olduğunu söylemesine rağmen, **Sahâbe Kur'ân'ı ancak Peygamberden duydukları gibi tertip etmişlerdir,** der. Aralarındaki ihtilaf sûrelerin tevkîfi olması, Resûlullah'ın **sözüne** mi veya **fiiline** mi dayandığı konusundadır. Bu ise onların görüş bildirmesine yol açmıştır.

Ebû Bekr'l-Enbârî şöyle der: **Kur'ân-ı Kerim** önce, bütün olarak dünya semasına, sonra da **yirmi kûsür senede** parça parça indirildi.

Her **sûre** cereyan eden bir olay, âyette soru sorana cevap olmak üzere inerdi. **Cebrâil de, âyet ve sûresinin yerini bilirdi.**

Sûrelerin yerini birbiri ardına sıralanması, âyet ve harflerin sıralanması gibi olurdu.

Bunların hepsi, Resûlullah tarafından yapılırdı. Bir sûreyi öne alan veya geriye bırakan, Kur'ân'ın tanzimini bozmuş olur.

Kur'ân'ın tertibi, Resûlullah'ın ve kendisiyle beraber olan **Sahâbe**'nin bilgisi, bu konuda aralarında ittifak hasil olması neticesinde bu tertip gerçekleşmiş, hakkında soru sorulacak bir şüphe kalmamıştır.

Bu ifadeden sonra **İbn-i Hacer** der ki: **Mushaf'ın bugünkü şekli üzere tertibi, Resûlullah'ın zamanında yapılan tertibin aynıdır.**

Soru: Peygamber efendimizin mucizelerinin en büyüğü nedir?

CEVAP:

Kur'an-ı Kerim'dir. Bugüne kadar gelen bütün şairler, edebiyatçılar, Kur'an-ı Kerim'in nazmında ve manasında aciz ve hayran kalmışlardır. Bir âyetin benzerini söyleyememişlerdir. İ'cazı ve belagati insan sözüne benzemiyor. Yani, bir kelimesi çıkarılsa veya bir kelime eklense, lafzındaki ve manasındaki güzellik bozuluyor. Bir kelimesinin yerine koymak için, başka kelime arayanlar bulamamışlardır. Nazmı Arap şairlerinin şiirlerine benzemiyor.

Geçmişte olmuş ve gelecekte olacak nice gizli şeyleri haber vermektedir. İşitenler ve okuyanlar, tadına doyamıyorlar. Yorulsalar da, usanmıyorlar. Okuması veya dinlemesi, sıkıntıları giderdiği sayısız tecrübelerle anlaşılmıştır. İşitenlerden kalblerine dehşet ve korku çökenler, bu sebepten ölenler bile görülmüştür. Nice azılı İslam düşmanları, Kur'an-ı Kerim'i dinlemekle, kalbleri yumuşamış, imana gelmişlerdir. İslam düşmanlarından ve **Muattala, Melâhide** ve **Karâmita** denilen müslüman ismini taşıyan zındıklardan Kur'an-ı

Kerim'i değiştirmeye, bozmaya ve benzerini söylemeye çalışanlar olmuş ise de hiçbiri arzularına kavuşamamıştır.

Bütün ilimler ve tecrübe ile bulunamayacak güzel Şeyler ve iyi ahlak ve insanlara üstünlük sağlayan meziyetler ve dünya ve ahiret saadetine kavuşturacak iyilikler ve varlıkların başlangıcı ve sonu hakkında bilgiler ve insanlara faydalı ve zararlı olan Őeylerin hepsi Kur'an-ı Kerimde açıkça veya kapalı olarak bildirilmiştir. Kapalı olanlarını, erbabı anlayabilmektedir.

Semavi kitapların hepsinde, Tevrat'ta, Zebur'da ve İncil'de bulunan ilimlerin ve esrarın hepsi Kur'an-ı Kerimde bildirilmiştir. Kur'an-ı Kerimde mevcut ilimlerin hepsini ancak Allahü teâlâ bilir. oğunu sevgili Peygamberine bildirmiştir.

Kur'an-ı Kerim'i okumak çok büyük bir nimettir. Allahü teâlâ, bu nimeti Habibinin ümmetine ihsan etmiştir. Melekler bu nimetten mahrumdurlar. Bunun için, Kur'an-ı Kerim okunan yere toplanıp dinlerler. Bütün tefsirler, Kur'an-ı Kerimdeki ilimlerden çok azını bildirmektedirler. Kıyamet günü, Peygamber efendimiz minbere çıkıp Kur'an-ı Kerim okuyunca, dinleyenler bütün ilimlerini anlayacaklardır.

Soru: Hud aleyhisselama gelen kitap 104 kitabın dışında mıdır?

CEVAP:

Kur'an-ı Kerimde bildirilen peygamber sayısı **28**'dir. Bunlardan **3**'ne peygamber değil **validir** diyen limler olmuştur.

Hlbuki çok peygamber geldi. **124** ve **224** bin olduğu rivayet edilmiş, bunlardan **313**'ünün **Resul** olduğu bildirilmiştir. Resul, kendisine kitap gönderilen peygamber, demektir. Biz sadece **104** kitabın gönderildiği resulleri biliyoruz. Diğer kitapların gönderildiği Resuller bildirilmemiştir. Bilhassa Hazret-i Nuh'tan öncekiler bilinmemektedir. Hazret-i Hud'a gönderilen kitap, 104 kitabın dışındadır. (Letaif-l işarat fit-tefsir)

Soru: Kur'an-ı Kerimdeki 114 sure, hangi sayfalarda bulunuyor?

CEVAP:

	Sure	Sayfa No.
1	Fatiha	1
2	Bekara	1
3	Al-i İmran	49
4	Nisa	76
5	Maide	105
6	En'am	127
7	A'raf	150
8	Enfal	176

9	Tevbe	186
10	Yunus	207
11	Hud	220
12	Yusuf	234
13	Ra'd	248
14	İbrahim	254
15	Hicr	261
16	Nahl	268
17	İsra	281
18	Kehf	292
19	Meryem	304
20	Ta-Ha	311
21	Enbiya	321
22	Hacc	331
23	Mü'minun	341
24	Nur	349
25	Furkan	358
26	Şu'ara	366
27	Neml	376
28	Kasas	384
29	Ankebut	395
30	Rum	403
31	Lokman	410
32	Secde	414
33	Ahzab	417
34	Sebe'	427
35	Fatır	433
36	Yasin	439

37	Saffat	445
38	Sad	452
39	Zümer	457
40	Mü'min	466
41	Fussilet	476
42	Şura	482
43	Zuhruf	488
44	Duhan	495
45	Casiye	498
46	Ahkaf	501
47	Muhammed	506
48	Fetih	510
49	Hucurat	514
50	Kaf	517
51	Zariyat	519
52	Tur	522
53	Necm	525
54	Kamer	527
55	Rahman	530
56	Vakı'a	533
57	Hadid	536
58	Mücadele	541
59	Haşr	544
60	Mümtehine	548
61	Saff	550
62	Cum'a	552
63	Münafikun	553
64	Teğabün	555

65	Talak	557
66	Tahrim	559
67	Mülk	561
68	Kalem	563
69	Hakka	565
70	Me'aric	567
71	Nuh	569
72	Cinn	571
73	Müzzemmil	573
74	Müddessir	574
75	Kiyame	576
76	İnsan	577
77	Mürselat	579
78	Nebe'	581
79	Nazi'at	582
80	Abese	584
81	Tekvir	585
82	İnfitar	586
83	Mutaffifin	587
84	İnşikak	588
85	Büruc	589
86	Tarık	590
87	A'la	591
88	Gaşiye	591
89	Fecr	592
90	Beled	593
91	Şems	594
92	Leyl	595

93	Duha	595
94	İnşirah	596
95	Tin	596
96	Alak	597
97	Kadr	598
98	Beyyine	598
99	Zilzal	599
100	Adiyat	599
101	Kari'a	600
102	Tekasür	600
103	Asr	601
104	Hümeze	601
105	Fil	601
106	Kureyş	602
107	Ma'un	602
108	Kevser	602
109	Kafirun	603
110	Nasr	603
111	Tebbet	603
112	İhlas	604
113	Felak	604
114	Nas	604